

Opinia Komitetu Regionów „zielona księga w sprawie spójności terytorialnej”

(2009/C 120/05)

KOMITET REGIONÓW

- przypomina, że spójność terytorialna, stanowiąc uzupełnienie spójności gospodarczej i społecznej, stanie się przekrojowym celem politycznym UE;
- stwierdza, że takie działanie zmierza do zapewnienia wszystkim częściom obszaru europejskiego dostępu do infrastruktury i usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, co ma się przyczynić do poprawy warunków życia obywateli europejskich; w tym celu konieczne jest wdrożenie mechanizmów na rzecz harmonijnego rozwoju Wspólnoty jako całości;
- uważa, że należy dokonać przeglądu polityki regionalnej pod kątem tego nowego celu, zakładając, że nie należy przekazywać jej ponownie pod kompetencje krajowe; należy natomiast nastawić się na wypracowanie sprawiedliwej równowagi między wydatkami na konkurencyjność a wydatkami na zmniejszenie rozbieżności terytorialnych; w tym celu wzywa Komisję do sporządzenia podsumowania operacji *earmarking*;
- zaleca opracowanie nowych wskaźników, które pozwolą na większe uwzględnienie różnic terytorialnych we wszystkich obszarach polityki publicznej;
- wzywa do przeznaczenia dodatkowych zasobów na trzy cele współpracy terytorialnej ze względu na niezaprzeczalny wkład, jaki wnosi ona w integrację europejską;
- uważa, że warunkiem osiągnięcia celu spójności terytorialnej jest zbieżność polityk sektorowych i polityki spójności, z uwzględnieniem terytorialnego oddziaływania wszystkich polityk sektorowych już na etapie koncepcji;
- przypomina znaczenie usług świadczonych w interesie ogólnym i w ogólnym interesie gospodarczym jako katalizatorów spójności terytorialnej i wyraża ubolewanie, że wpływ polityki wspólnotowej na te usługi nie jest badany przed przedstawieniem wniosków legislacyjnych przez Komisję, ani poddawany ocenie później;
- uważa, że kluczem do konkretyzacji celu spójności jest ład terytorialny i podkreśla konieczność poprawy tego ładu przez wzmocnienie partnerstwa z samorządami terytorialnymi w ramach wielo-poziomowego sprawowania rządów.

Sprawozdawca: Jean-Yves LE DRIAN (PSE/FR), przewodniczący Rady Regionalnej Bretanii

Dokument źródłowy

Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Regionów i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego – Zielona księga w sprawie spójności terytorialnej; przekształcenie różnorodności terytorialnej w siłę

COM(2008) 616 wersja ostateczna

ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne na temat propozycji zawartych w zielonej księdze Komisji

1. Pochwała przyjęcie przez Komisję Europejską zielonej księgi w sprawie spójności terytorialnej w dniu 6 października 2008 r., mając na względzie, że dokument umożliwia rozpoczęcie szeroko zakrojonej debaty na szczeblu europejskim w tej sprawie, która – zgodnie z Traktatem będącym obecnie przedmiotem ratyfikacji (art. 3 TUE) – stanie się przekrojowym celem politycznym Unii Europejskiej⁽¹⁾, uzupełniając spójność społeczną i gospodarczą.

2. Uważa, że zakres stosowania spójności terytorialnej powinien być dokładniej określony. Sugeruje, by Komisja przyjęła tu za podstawę trzy wymiary polityki spójności terytorialnej zarysowane w 3. sprawozdaniu dotyczącym spójności, tzn. wymiar korygujący, czyli „zmniejszenie występujących różnic”, wymiar zapobiegawczy, czyli „większą spójność kierunków polityki sektorowej oddziałującej na szczebel terytorialny” oraz wymiar pobudzający, czyli poprawę „integracji terytorialnej” i zachęty do „współpracy międzyregionalnej”.

3. Jest zdania, że spójność terytorialna powinna obejmować wymiar związany z obszarami morskimi.

4. Uważa, że w przyszłości należy wykroczyć poza pytania zadane przez Komisję w zielonej księdze, aby odzwierciedlić znaczenie polityczne koncepcji spójności terytorialnej na szczeblu wspólnotowym. Popiera postulat zacieśnienia współpracy różnych zainteresowanych organów i podmiotów. Zgadza się, że koncepcja spójności terytorialnej stanowi pomost pomiędzy wydajnością gospodarczą, spójnością społeczną oraz równowagą ekologiczną, ponieważ działania polityczne koncentruje ona wokół celu zrównoważonego rozwoju, przy czym za punkt wyjścia przyjmuje się terytorialne uwarunkowania poszczególnych regionów.

5. Zwraca się do Komisji o przygotowanie białej księgi – w której jasniej przedstawiono by koncepcję spójności teryto-

rialnej oraz jej cele – po zakończeniu okresu konsultacji na szczeblu UE i dokonaniu oceny wpływu terytorialnego w odniesieniu do wszystkich polityk Wspólnoty.

Zasady leżące u podstaw nowego celu politycznego dla Unii Europejskiej

6. Przypomina, że w swojej opinii w sprawie czwartego raportu o spójności domagał się, aby w przyszłości zagadnienia spójności terytorialnej były w większym stopniu uwzględniane w polityce spójności⁽²⁾, bez zaniedbywania przy tym aspektu spójności społecznej i gospodarczej, która jest ważnym celem UE polegającym na niwelowaniu różnic.

7. Podkreśla znaczenie spójności terytorialnej jako celu politycznego – obok spójności społecznej i gospodarczej – nadającego działaniu wspólnotowemu większy potencjał wzmocnienia solidarności w Unii Europejskiej oraz skutecznego przyczyniania się do rozwoju zrównoważonego, przy jednoczesnym poszanowaniu zasady pomocniczości i rozdziału kompetencji między różnymi szczeblami zarządzania.

8. Przypomina z naciskiem, że cel spójności terytorialnej musi być stosowany w odniesieniu do całego terytorium europejskiego, tj. do wszystkich regionów Unii Europejskiej, a jednocześnie nie może naruszać priorytetów określonych w ramach polityki regionalnej i pomocy z funduszy strukturalnych.

9. Zwraca się do Komisji o pogłębienie badań w celu opracowania odpowiednich wskaźników (w razie potrzeby na szczeblu lokalnym) dotyczących szczególnych problemów społeczno-gospodarczych różnych rodzajów regionów, w szczególności – choć nie wyłącznie – obszarów górzystych, wysp, obszarów o niskiej gęstości zaludnienia, obszarów granicznych, jak również regionów najbardziej oddalonych, o których szczególnej sytuacji przypomina się odpowiednio w art. 158 i 299 TWE, a to dlatego, aby móc podkreślić możliwości stojące przed wszystkimi tymi regionami oraz wskazać specyficzne czynniki stawiające je w niekorzystnej sytuacji.

⁽¹⁾ Tak jak wnioskowano w opinii z inicjatywy własnej CdR 388/2002 fin w sprawie spójności terytorialnej (sprawozdawca: Valcarcel SIS0).

⁽²⁾ Por. opinia CdR 97/2007 fin w sprawie „czwartego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej i społecznej” (sprawozdawca: Michael SCHNEIDER)

10. Wzywa Komisję do znacznego udoskonalenia danych statystycznych oraz ich kartograficznej prezentacji, aby były one zgodne ze stanem faktycznym.

11. Stwierdza, że spójność terytorialna ma zapewnić wszystkim częściom obszaru europejskiego dostęp do infrastruktury i podstawowych usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, przyczyniając się tym samym do poprawy warunków życia obywateli zgodnie z europejskimi standardami XXI wieku. Dostrzega przy tym, że dostęp nie jest uzależniony wyłącznie od położenia geograficznego, ale również od jakości połączeń oraz dostępności i jakości infrastruktury i usług.

12. Uważa, że pojęcie spójności terytorialnej opiera się na zasadzie solidarności, wymagającej wdrożenia mechanizmów na rzecz harmonijnego rozwoju Wspólnoty jako całości oraz zmniejszenia różnic w poziomie rozwoju między poszczególnymi obszarami.

13. Przypomina, że w ostatnich sprawozdaniach na temat spójności terytorialnej podkreślono tendencję do pogłębiania się niektórych różnic terytorialnych między regionami europejskimi oraz w obrębie regionów. Różnice te cechują takie zjawiska, jak segregacja przestrzenna prowadząca do powstawania niektórych form gett czy ciągle pogarszanie się sytuacji niektórych obszarów oddalonych. Dlatego też, bardziej niż kiedykolwiek, konieczne jest nadanie spójności terytorialnej rangi przekrojowego celu Unii Europejskiej.

14. Uważa, że konieczność tę wzmagają dodatkowe koszty braku spójności terytorialnej w Europie: koszty związane ze środowiskiem naturalnym, które wynikają w szczególności z przeludnienia obszarów miejskich i ocieplenia klimatu, koszty społeczne generowane przez przestrzenne nagromadzenie się problemów społecznych; brak spójności terytorialnej szkodzi również funkcjonowaniu jednolitego rynku europejskiego, ograniczając dostęp niektórych obszarów do swobód określonych w traktatach.

15. Proponuje, by ze spójności terytorialnej uczynić kluczowy element strategii UE w walce z dotykającym nas obecnie kryzysem, zarówno finansowym, jak i gospodarczym; w związku z tym, ze względu na złożony charakter wyzwań najbliższych lat, apeluje o to, by, jeżeli nie można zwiększyć zasobów budżetowych, utrzymano je co najmniej na obecnym poziomie.

16. Jest przeciwny wszelkim inicjatywom, które z powodów koniunkturalnych lub ze względów innego rodzaju, miałyby na celu ponowne, choćby częściowe, a nawet niejawne, oddanie polityki spójności pod kompetencje krajowe.

W kierunku zmienionej polityki regionalnej przyczyniającej się spójności terytorialnej

17. Uważa, że cel spójności terytorialnej uzupełnia cel spójności gospodarczej i społecznej, oraz że te trzy aspekty spójności muszą się wzajemnie wzmacniać, co oznacza, że cel spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej musi zostać uwzględniony we wszystkich obszarach wspólnej polityki o oddziaływaniu terytorialnym, w szczególności w polityce

regionalnej. Wzywa Komisję do opracowania modeli integracji sektorowej na szczeblu regionalnym, które wzmocnią spójność terytorialną.

18. Wzywa Komisję do podsumowania wkładu strategii lizbońskiej i göteborskiej w spójność terytorialną w ramach operacji *earmarking* przeprowadzonej w odniesieniu do funduszy strukturalnych w latach 2007–2013.

19. Proponuje Komisji, aby na lata 2014–2020 przewidziała dostosowanie wytycznych strategicznych, tak aby obok celów spójności społecznej i gospodarczej uwzględnić także cele spójności terytorialnej; z tego tytułu zwraca się z wnioskiem, aby wypracować w polityce regionalnej sprawiedliwą równowagę między wydatkami na konkurencyjność sprzyjającą wzrostowi gospodarczemu w globalnym środowisku a wydatkami mającymi na celu ograniczenie różnic między obszarami i w ten sposób doprowadzić do osiągnięcia celów spójności.

20. Zaleca opracowanie nowych narzędzi, w szczególności wskaźników na potrzeby wdrażania spójności terytorialnej⁽³⁾, w tym w drodze analiz na szczeblu lokalnym. W celu opracowania odpowiednich strategii regionalnych i rozwiązań politycznych należy stworzyć odpowiednie instrumenty, które umożliwiłyby uwzględnienie różnic terytorialnych w różnych obszarach polityki publicznej (na przykład dostępny dochód na mieszkańca, aby uwzględnić transfery, jako uzupełnienie PKB na mieszkańca, wpływy z podatków, dostępność różnych usług (transport, dystrybucja energii, służba zdrowia, edukacja), struktura demograficzna i rozmieszczenie ludności (dane dotyczące rozproszenia zaludnienia, stopnia starzenia się społeczeństwa i współczynnika zależności demograficznej), a nawet stworzenie wskaźników opisujących w syntetyczny sposób rozwój ludzki⁽⁴⁾).

Współpraca terytorialna

21. Przypomina o niezaprzeczalnej europejskiej wartości dodanej współpracy terytorialnej i jej wkładzie w realizację celu spójności terytorialnej; dlatego też wzywa do znacznego zwiększenia całego budżetu UE, by można było przeznaczyć dodatkowe środki na ten komponent polityki regionalnej, aby wykroczyła ona poza wymianę dobrych praktyk. Nie powinno to jednak odbywać się kosztem dwu pozostałych celów UE w zakresie spójności.

22. Wzywa Komisję do wykorzystania nowych możliwości strategicznych powstałych dzięki współpracy na szczeblu euro-regionów, które stanowią strategiczny szczebel sprawowania rządów i interwencji, odpowiedni dla rozwiązywania problemów w zakresie spójności terytorialnej. Przypomina, że europejskie ugrupowania współpracy terytorialnej⁽⁵⁾ poprzez utworzenie struktury współpracy europejskiej, związanej z projektami transgranicznymi, ponadnarodowymi i międzyregionalnymi przyczynia się do skutecznej współpracy w wielu dziedzinach, jak również do wzmacniania kontaktów sąsiedzkich, zbliżenia społeczeństw, przekazywania wiedzy i wymiany sprawdzonych wzorców.

⁽³⁾ Zgodnie z opinią CdR 97/2007 fin w sprawie „czwartego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej i społecznej” (sprawozdawca: Michael SCHNEIDER)

⁽⁴⁾ W odniesieniu do metodologii opracowanej w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju.

⁽⁵⁾ Zgodnie z opinią CdR 308/2007 fin „Europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej: nowy impuls dla współpracy terytorialnej w Europie” (sprawozdawca: Mercedes BRESSO)

Współpraca transgraniczna

23. Podkreśla szczególną rolę współpracy transgranicznej w integracji europejskiej i znaczenie uzyskanych wyników: ograniczenia działania ekranującego na granicach wewnętrznych UE, zmiany roli granic zewnętrznych (uzgodniony rozwój, walka z nielegalną imigracją i nielegalnym handlem, wspieranie rozwoju obszarów przygranicznych krajów trzecich sąsiadujących z UE), wspierania przekształcenia granic zewnętrznych w granice wewnętrzne wraz z przystąpieniem nowych państw członkowskich.

24. Wzywa Komisję do tego, aby kontynuowała działania zmierzające do uproszczenia i poprawy zarządzania programami transgranicznymi, na przykład określając wspólny przedział środków po obu stronach granicy i popiera zamiar Komisji podsumowania wdrażania europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej.

Współpraca ponadnarodowa

25. Zaleca wspieranie tej współpracy na odpowiednich obszarach (na przykład w basenach mórz i w dorzeczach lub na obszarach masywów górskich), aby można było poprawić integrację regionalną oraz zmniejszać różnice między poszczególnymi regionami i różnice lokalne oraz aby skutecznie rozwiązywać problemy ochrony środowiska naturalnego, walki z zanieczyszczeniem i poprawy sieci transportu, w ramach wspólnych strategii zagospodarowania przestrzennego, czemu jednak powinno towarzyszyć poszanowanie roli i kompetencji istniejących organów publicznych oraz strategicznych priorytetów w zakresie spójności w danym regionie.

26. Uważa, że należy wspierać działania strategiczne, takie jak tworzenie makroregionów (np. przyszła strategia UE dla rejonu Morza Bałtyckiego). Należy wprowadzić ramy innowacyjnego zarządzania na ponadnarodowym poziomie basenów mórz, po to aby promować przyjętą niedawno przez UE zintegrowaną politykę morską i zadbać o większą spójność działań wspólnotowych wewnątrz UE oraz działań z danymi państwami trzecimi.

Współpraca międzyregionalna

27. Podkreśla znaczenie współpracy międzyregionalnej (o której Komisja Europejska nie wspomina w zielonej księdze), gdyż jest ona doskonałym narzędziem wymiany doświadczeń i wzorcowych rozwiązań między obszarami, które ze sobą nie sąsiadują, ale na których realizowane są uzupełniające się projekty rozwojowe. Pragnie jednak, aby instrument współpracy międzyregionalnej był w przyszłości lepiej dostosowany do potrzeb samorządów lokalnych i regionalnych poprzez większą elastyczność przy wyborze tematów współpracy.

Współpraca terytorialna poza obszarem UE

28. Podkreśla potrzebę lepszej koordynacji interwencji w ramach współpracy terytorialnej z zewnętrznym kompo-

nentem tej współpracy w perspektywie rozszerzenia UE (Bałkany Zachodnie i Turcja), a także z krajami kwalifikującymi się do objęcia europejską polityką sąsiedztwa, Federacją Rosyjską i krajami sąsiadującymi z regionami najbardziej oddalonymi.

Zapewnienie spójności różnych obszarów wspólnotowej polityki publicznej w świetle spójności terytorialnej

29. Uważa, że cel spójności terytorialnej musi mieć zastosowanie do wszystkich obszarów polityki wspólnotowej. Należy zatem poprawić komplementarność między obszarami polityki sektorowej a polityką regionalną i dopilnować, aby istniała między nimi spójność, bez względu na to, czy mają charakter alokacyjny, czy regulacyjny.

30. W tym względzie wyraża ubolewanie, że polityki wspólnotowe zbyt często są opracowywane i wdrażane bez dostatecznego uwzględnienia konsekwencji terytorialnych, w wyniku czego samorządy lokalne i regionalne muszą stawić czoła negatywnym skutkom tych polityk (zastój, utrata zatrudnienia, negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne, pogłębienie zjawisk przeludnienia lub wyludnienia).

31. Przypomina o przydatności planowania przestrzennego, jako zestawu technik mających na celu harmonijną organizację różnych zastosowań i działań w obrębie danego terytorium, aby zagwarantować koordynację wspólnotowych polityk publicznych i celów spójności terytorialnej.

32. Przyznaje, że część wad udało się zniwelować dzięki interwencjom w ramach wspólnotowej polityki regionalnej, zwłaszcza w ramach programów pomocy związanej z przemianami gospodarczymi (przekształcenie przemysłowe, rozwój obszarów wiejskich w kontekście reformy WPR).

33. Ubolewa nad brakiem spójności pomiędzy polityką dotyczącą badań, rozwoju technologicznego i innowacji a polityką spójności terytorialnej i podkreśla potrzebę lepszego uwzględnienia wymiaru terytorialnego w unijnych i krajowych strategiach politycznych dotyczących badań naukowych i innowacji.

34. Uważa, poprzez analogię do horyzontalnej klauzuli społecznej przewidzianej w traktacie lizbońskim, że uwzględnienie terytorialnego oddziaływania polityk sektorowych jest niezbędne już na etapie koncepcji (*looking at the map before implementing policies*), aby antycypować ich skutki terytorialne.

35. Podkreśla ogromny wpływ, jaki na osiągnięcie celu spójności terytorialnej wywierają transeuropejskie sieci transportu, energii i telekomunikacji, oraz zachęca Komisję, by zwróciła na ten aspekt szczególną uwagę.

36. Szczególnie podkreśla potrzebę zachowania spójności wspólnotowej polityki publicznej w odniesieniu do stref zetknięcia się łądu z morzem.

Wspólna polityka rolna (WPR)

37. Uważa, że WPR, której oddziaływanie terytorialne jest duże, zamiast pogłębiać dysproporcje pomiędzy regionami, musi w większym stopniu przyczynić się do spójności terytorialnej. Należy wobec tego antycypować terytorialne skutki przygotowywanej reformy, aby ograniczyć jej negatywny wpływ, oraz przewidzieć środki dostosowawcze dotyczące obszarów, które mogą odczuć negatywne skutki tej reformy.

38. Zaleca, aby lepiej koordynować działania WPR w dziedzinie rozwoju obszarów wiejskich (w ramach 2. filara) z polityką regionalną, aby zapewnić większą komplementarność między rozwojem obszarów wiejskich i miejskich, by ostatecznie uzyskać jak największe uproszczenie i jak najdalej idącą synergii między obiema politykami, na ile to tylko technicznie i politycznie możliwe, w programach po 2013 r.

Wspólna polityka transportowa

39. Uważa, że w obliczu przemian wspólnotowej polityki transportowej oraz jej wpływu na zmiany klimatu, nie można zapominać o szczególnym znaczeniu tej polityki dla obszarów, których dostępność jest całkowicie uzależniona od konkretnych rodzajów transportu, np. od transportu lotniczego.

40. Proponuje, by w ramach planowanego przeglądu trans-europejskich sieci transportowych uwzględniono szczególnie zagwarantowanie lokalnej dostępności regionów, zgodnie z odpowiednimi standardami, oraz ich połączenie z miejskimi sieciami transportowymi, co znacznie zwiększy ogólną płynność komunikacji i spójność.

Środowisko naturalne

41. Uważa, że delikatna kwestia zmian klimatycznych nie dotyczy w taki sam sposób wszystkich regionów (na przykład w odniesieniu do wdrażania wspólnotowego systemu handlu prawami do emisji gazów cieplarnianych, zarządzania strefami przybrzeżnymi itp.).

Propozycje dotyczące terytorialnego wpływu przemian w usługach użyteczności publicznej i usługach świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym

42. Przypomina o znaczeniu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym jako istotnych elementów spójności terytorialnej, zgodnie ze wspólnotowym prawem pierwotnym (art. 16 TWE), i wyraża ubolewanie, że wpływ terytorialny usług użyteczności publicznej, a w szczególności usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym ani nie jest badany przed przedstawieniem wniosków legislacyjnych przez Komisję, ani poddany ocenie później.

43. Podkreśla ryzyko fragmentacji rynku wewnętrznego polegające na braku dostępu obywateli do usług lokalnych pomimo potwierdzenia celu utrzymania usługi powszechnej.

44. Zdecydowanie opowiada się za utrzymaniem powszechnego dostępu do tych usług w ramach tradycyjnych zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, w imię równego traktowania i jako warunek włączenia regionów w globalną gospodarkę.

45. Zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w Traktacie, jak również postanowieniami Protokołu w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym załączonego do traktatu lizbońskiego, zwraca się o utrzymanie prawa oraz swobody władz lokalnych i regionalnych w zakresie gospodarowania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym jako ich dostawców, podmiotów zarządzających oraz beneficjentów.

46. Ponownie podkreśla, że niezbędne jest prawne bezpieczeństwo wspólnot terytorialnych jako dostawców, podmiotów zarządzających i beneficjentów usług użyteczności publicznej. W tym celu uważa za konieczne, by w odpowiednich przepisach wspólnotowych została uznana ich uzupełniająca się wzajemnie charakterystyka, szczególnie w odniesieniu do prawa dotyczącego zamówień publicznych i pomocy publicznej.

Propozycje dotyczące poprawy zarządzania terytorialnego

47. Podkreśla, że kilkupoziomowe zarządzanie na jednym obszarze z różnymi, niekiedy sprzecznymi skutkami, rodzi potrzebę poprawy jakości rządów, w szczególności w wymiarze terytorialnym, na szczeblu jak najbliższym obywateli, aby rozwiązać problem braku całościowego charakteru polityk publicznych; nowy schemat zarządzania terytorialnego jest kluczowym elementem realizacji celu spójności terytorialnej.

48. Uważa za wskazane, by Komisja określiła instrumenty potencjalnie ułatwiające współpracę wertykalną pomiędzy różnymi szczeblami sprawowania rządów, poza istniejącymi stosunkami instytucjonalnymi.

49. Przypomina, że cel spójności terytorialnej nie musi przekładać się na zmiany w podziale kompetencji, w szczególności w dziedzinie zagospodarowania przestrzennego, które musi pozostać w gestii państw członkowskich i samorządów terytorialnych. Jednakże rządy państw członkowskich, zwłaszcza w państwach o bardziej zcentralizowanej strukturze, powinny nasilić współpracę z podmiotami szczebla lokalnego i regionalnego, aby poprawić koordynację krajowych polityk sektorowych na szczeblu lokalnym i regionalnym.

50. Wzywa do sprecyzowania kompetencji między różnymi szczeblami rządów w państwach członkowskich oraz do rozwoju polityk przekrojowych lub horyzontalnych i funkcji koordynacyjnych.

51. Wnosi o poszerzenie zdolności decyzyjnych władz regionalnych w zakresie zarządzania funduszami strukturalnymi; należy przyznać wszystkim regionom UE status organu zarządzającego.

52. Zaleca poprawę zarządzania wieloszczeblowego⁽⁶⁾, aby doprowadzić do określenia wspólnych celów strategicznych, na przykład w zakresie dostępności i zrównoważonego rozwoju oraz polityki morskiej, gdzie wkład każdego z uczestników będzie zależał od jego środków, aby w ten sposób zagwarantować pełne stosowanie zasady partnerstwa. Prawdziwe wielopoziomowe sprawowanie rządów oznacza również wspólne wdrażanie i dalsze działania.

53. Przypomina w tym kontekście, że w pierwszym programie działań związanym z wdrożeniem agendy terytorialnej Unii Europejskiej z 23 listopada 2007 r. odpowiedni

ministrowie wyrazili przekonanie, że wielopoziomowe sprawowanie rządów jest podstawowym narzędziem umożliwiającym zrównoważone zagospodarowanie przestrzenne w UE oraz zaproponowali, że spotkają się z grupą zainteresowanych podmiotów i samorządów lokalnych i regionalnych celem przeprowadzenia dyskusji na temat wdrażania priorytetów zawartych w agendzie terytorialnej.

54. Wzywa Komisję do przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy istniejących rozwiązań w zakresie wdrażania partnerstw w 27 państwach Unii, by zwiększyć potencjał władz lokalnych i regionalnych oraz ich stowarzyszeń, co powinno umożliwić im proaktywną postawę w partnerstwach.

Bruksela, 12 lutego 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE

⁽⁶⁾ Zgodnie z poprzednimi opiniami KR-u: CdR 149/2008 fin w sprawie „Zarządzanie i partnerstwo w dziedzinie polityki regionalnej na szczeblu krajowym i regionalnym oraz na szczeblu projektów” (sprawozdawca: Władimir KISIOW – CdR 397/2006 fin w sprawie pakietu „Lepsze stanowienie prawa – 2005 i 2006” (sprawozdawca: Luc VAN DEN BRANDE) – CdR 103/2001 fin w sprawie białej księgi nt. sprawowania rządów w Europie (sprawozdawca: Michel DELEBARRE).